SF-36 Sa?l?k Taramas?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *SF-36 Sa?l?k Taramas?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30156

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

SF-36 Sa?l?k Taramas? (SF-36) veya tam ad?yla T?bbi Sonuçlar Çal??mas? K?sa Formu (MOS SF-36), bireyin genel sa?l?k durumunu ve sa?l?kla ilgili ya?am kalitesini (HRQoL) de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi?, yayg?n olarak kullan?lan 36 maddelik bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle klinik ara?t?rmalarda ve sa?l?k politikalar?n?n de?erlendirilmesinde bireylerin sa?l?k durumunun zaman içindeki de?i?imini izlemek için tasarlanm??t?r. Ölçek, sekiz farkl? alt boyutta fiziksel ve zihinsel sa?l??? ölçer. Türkiye'deki uyarlama çal??mas?, A. C. Demirsoy taraf?ndan 1999 y?l?nda Bo?aziçi Üniversitesi'nde sunulan bir yüksek lisans tezi ile gerçekle?tirilmi?tir. Bu çal??ma, ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu ve psikometrik özelliklerinin geçerlili?ini ara?t?rm??t?r.

Anahtar Kelimeler

SF-36, Sa?l?k Taramas?, Sa?l?kla ?lgili Ya?am Kalitesi, HRQoL, Uyarlama, Fiziksel Fonksiyon, Ruh Sa?l???, Psikometri, Ya?am Kalitesi.

Yazarlar

Orijinal Ölçek Yazarlar?: **John E. Ware, Jr.**, **Catharine D. Sherbourne**. Türk Uyarlamas?: **A. C. Demirsoy**.

Amaç

SF-36 Sa?l?k Taramas?'n?n temel amac?, bireyin sa?l?k alg?s?n? ve fonksiyonel durumunu kapsayan sekiz farkl? sa?l?k boyutunu objektif bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçüm, hastalar?n kendi sa?l?k durumlar?na ili?kin öznel de?erlendirmelerini sa?layan bir hasta taraf?ndan bildirilen sonuç ölçütüdür (PROM). Ölçek, hem genel popülasyonun sa?l?k durumunu k?yaslamak hem de belirli hastal?k gruplar?nda tedavi etkilerini de?erlendirmek için kullan?l?r.

Türkçe uyarlama çal??mas? ise, bu uluslararas? standart ölçme arac?n?n Türk popülasyonunda kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?lamay? amaçlam??t?r. Uyarlama süreci, ölçe?in Türkiye'deki ara?t?rmalarda uluslararas? verilerle kar??la?t?r?labilir, güvenilir ve geçerli sonuçlar üretmesini temin etmeyi hedeflemi?tir.

Yap?

SF-36, sa?l?kla ilgili ya?am kalitesini temsil eden 36 maddeden ve sekiz alt boyuttan olu?ur. Bu sekiz alt boyut, daha sonra iki ana bile?en özeti puan?na dönü?türülür: Fiziksel Bile?en Özeti (PCS) ve Zihinsel Bile?en Özeti (MCS).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in sekiz alt boyutu ?unlard?r:

Fiziksel Fonksiyon (PF): Günlük fiziksel aktiviteleri yapabilme derecesi.

Fiziksel Rol K?s?tl?l??? (RP): Fiziksel sa?l?k sorunlar? nedeniyle i? veya günlük aktivitelerde ya?anan k?s?tl?l?klar.

Vücut A?r?s? (BP): A?r?n?n ?iddeti ve a?r?n?n günlük aktivitelere etkisi.

Genel Sa?l?k Alg?s? (GH): Bireyin kendi sa?l???n? genel olarak nas?l de?erlendirdi?i.

Canl?l?k (VT): Enerji ve yorgunluk hissi.

Sosyal Fonksiyon (SF): Fiziksel veya duygusal sorunlar nedeniyle sosyal aktivitelerde ya?anan k?s?tl?l?klar.

Duygusal Rol K?s?tl?l??? (RE): Duygusal sorunlar nedeniyle i? veya günlük aktivitelerde ya?anan k?s?tl?l?klar.

Ruh Sa?l??? (MH): Depresyon, anksiyete ve genel psikolojik iyilik hali.

Geçerlik

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir. Ancak, Demirsoy'un (1999) yüksek lisans tezi, SF-36'n?n Türk popülasyonunda geçerli?ini incelemi?tir. Geçerlik çal??malar?nda genellikle, ölçe?in teorik yap?s?n? destekleyen yap? geçerli?i kan?tlar? aranm??t?r. Bu, sekiz alt boyutun beklenen iki temel faktöre (Fiziksel ve Zihinsel) ayr?l?p ayr?lmad???n?n incelenmesini içerir.

Uluslararas? standartlara göre, SF-36'n?n ay?rt edici geçerli?i yüksektir; yani, bilinen sa?l?k durumlar?na sahip gruplar? (örne?in, kronik hastal??? olanlar ve sa?l?kl? bireyler) ba?ar?yla ay?rt edebilmelidir. Türk uyarlamas?n?n da bu yap? geçerli?i kan?tlar?n? sunarak, ölçe?in Türkiye'de geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu göstermesi beklenir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi belirtilmemi?tir. SF-36'n?n güvenilirli?i, genellikle iç tutarl?l?k ve test-tekrar test yöntemleriyle de?erlendirilir.

Türk uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in alt boyutlar?n?n genel olarak yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?u rapor edilmi?tir. Ço?u alt boyut için Cronbach Alfa katsay?lar?n?n 0.70'in üzerinde, hatta baz? temel boyutlarda 0.80'in üzerinde olmas?, maddelerin ölçülmek istenen yap?y? tutarl? bir ?ekilde yans?tt???n? gösterir. Yüksek test-tekrar test güvenilirli?i katsay?lar? ise, ölçe?in k?sa

ARABPSYCHOLOGY.COM

zaman aral?klar?nda stabil sonuçlar verdi?ini do?rular.

Faktör Analizi

SF-36'n?n psikometrik özellikleri, büyük ölçüde iki temel bile?enin varl???na dayan?r. Bu iki faktörlü yap?, genellikle Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi kullan?larak test edilir.

Demirsoy (1999) taraf?ndan gerçekle?tirilen Türk uyarlamas?, ölçe?in sekiz alt boyutunun, orijinal modelde oldu?u gibi, Fiziksel Bile?en Özeti (PCS) ve Zihinsel Bile?en Özeti (MCS) olmak üzere iki ana faktör alt?nda topland???n? do?rulamay? hedeflemi?tir. Bu analizlerin sonuçlar?, ölçe?in Türk popülasyonunda da temel yap?sal bütünlü?ünü korudu?unu ve uluslararas? ara?t?rmalarla kar??la?t?r?labilir oldu?unu teyit etmi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Türkçe). Orijinal olarak Kültürleraras? Adaptasyon sürecinden geçirilmi? bir sa?l?k taramas?d?r.

Format: 36 madde, çoklu yan?t seçenekleri (örne?in, 3 ila 6 puanl? Likert tipi yan?tlar) kullan?r.

Language Available: Türkçe, ?ngilizce ve dünya çap?nda 50'den fazla dilde mevcuttur.

Population Group: Yeti?kin bireyler, genel nüfus ve çe?itli klinik popülasyonlar.

Age Group: Genellikle 18 ya? ve üzeri.

Population Details: Türk uyarlamas? genellikle üniversite ö?rencileri, sa?l?kl? yeti?kinler ve kronik hastal??? olan hastalar dahil olmak üzere çe?itli örneklemler üzerinde kullan?lm??t?r.

Test Methodology: Bireylerin son dört haftadaki sa?l?k durumlar?n? de?erlendirmelerini gerektiren öz bildirim yöntemidir.

Anahtar Kelimeler

MOS SF-36, Sa?l?k Durumu, Fonksiyonel Durum, Ya?am Kalitesi Ölçümü, Türk Uyarlamas?, Psikometrik Özellikler, Fiziksel Bile?en Özeti.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Correspondence Address: Türk uyarlamas? için referans adresi: Bo?aziçi Üniversitesi, ?stanbul, Türkiye (Demirsoy, 1999).

?zinler, Ücretler ve Test Y?l?

SF-36 ölçe?inin kullan?m?, orijinal geli?tiricisi olan QualityMetric Incorporated (veya lisansl? di?er kurumlar) taraf?ndan belirlenen kurallara tabidir. Akademik ve kar amac? gütmeyen ara?t?rmalar için özel izinler ve lisanslar gerekebilir. Ölçe?in skorlama algoritmalar? ve k?lavuzlar? telif hakk?yla korunmaktad?r.

Test Y?l? (Orijinal Geli?tirme): 1992.

Türkçe Uyarlama Y?l?: 1999.

Kaynaklar

Demirsoy, A. C. (1999). *The MOS SF-36 health survey: A validation study with a Turkish sample* (Master's thesis). Bo?aziçi University, ?stanbul. (Tez linki: tez.yok.gov.tr).

Ware, J. E., & Sherbourne, C. D. (1992). The MOS 36-item short-form health survey (SF-36). I. Conceptual framework and item selection. *Medical Care, 30*(6), 473-483.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: sf-36-saglik-taramasi-toad.pdf.

SF-36 Sa?l?k Taramas? Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri (items) sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM